

תת"ע 1462/02/15 - מדינת ישראל נגד אברהמים עויסאת

בית משפט השלום לתעבורה בירושלים

31 אוקטובר 2016

תת"ע 1462-02-15 מדינת ישראל נ' עויסאת

לפני כבוד סגן הנשיא יהושע צימרמן
בעניין: מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד ניצן בלולו

המאשימה

נגד

אברהמים עויסאת
ע"י ב"כ עו"ד נגיב זיאד

הנאשם

גזר דין

תמצית מהלך הדיון, והכרעת הדין.

1. כתב אישום המקורי ייחס לנאשם עבירה של נהיגה ללא רישיון נהיגה בתוקף, בניגוד לסעיף 10(א) לפקודת התעבורה. הנאשם הודה בעובדות כתב האישום אולם כפר בסעיף האישום. לפיכך, הצדדים סיכמו טענותיהם בשאלה המשפטית, האם ניתן לייחס לנאשם את העבירה המיוחסת לו בכתב האישום. הנאשם הינו תושב אזור אשר שוהה בישראל שנים רבות בהיתר כדן ואשר מחזיק ברישיון נהיגה תקף אשר הוצא באזור. אין לנאשם היתר ממפקד האזור לנהוג ברכב אשר רשום בישראל, כנדרש בתקנה 578 לתקנות התעבורה, ואין מחלוקת כי הנאשם נהג ברכב אשר רשום בישראל. המאשימה בסיכומיה סברה כי מאחר והנאשם איננו מחזיק כיום ברישיון נהיגה אשר הוצא בישראל על פי פקודת התעבורה, (להלן : רישיון נהיגה ישראלי) ובהעדר היתר ממפקד האזור, העבירה שיש לייחס לנאשם הינה נהיגה ללא רישיון נהיגה תקף, עבירה על סעיף 10(א) לפקודת התעבורה. מנגד, הנאשם טען כי לא עבר עבירה לפי סעיף 10(א) לפקודת התעבורה מאחר והיה בידו רישיון נהיגה שהיה בר תוקף בישראל ביום הארוע. הרשיון הוצא אמנם באזור, ע"י הרשות, אולם הוכר על ידי המחוקק כרישיון בר תוקף בישראל, על כן, ביקש הנאשם לזכותו מהעבירה שיוחסה לו בכתב האישום. בהכרעת דין מפורטת זוכה הנאשם מעבירה של נהיגה ללא רישיון נהיגה, בניגוד לסעיף 10(א) לפקודת התעבורה, אך הורשע, חלף כך, בעבירה של נהיגת רכב שאינו רשום באזור, ללא היתר, בניגוד לתקנה 578 לתקנות התעבורה.

טיעונים לעונש מטעם המאשימה:

2. המאשימה בטיעוניה מסרה כי למרות שהנאשם זוכה מעבירה על סעיף 10 (א) לפקודת התעבורה, מדובר באדם שנהג בישראל ללא היתר ויש לגזור את דינו בהתאם. ב"כ המאשימה הדגיש כי על בית

המשפט להשית עונש מרתיע שיהווה מסר ברור לציבור שכן קיימים מאות כתבי אישום בהם נאשמים מציגים רישיון נהיגה שהוצא באזור ע"י הרשות אך אין בידם היתר לנהוג בישראל. לטענת המאשימה, גם אם תקנה 578 מתירה לנהוג בישראל עם רישיון נהיגה שהוצא ברשות, בתנאים מסוימים, הרי הדבר אינו מהווה היתר לכל אדם לעשות דין לעצמו ולנהוג בישראל ללא היתר כדן. ב"כ המאשימה הפנה לאמור בהכרעת הדין וציין כי מדובר בתקנה שביסוד לחקיקתה עמדו שיקולים ביטחוניים ולכן ענישה מקלה יכולה להעביר מסר מוטעה גם בנושא זה ולפגוע באותם שיקולים ביטחוניים. לטענת המאשימה, רוב הנאשמים מגיעים לישראל ממניעים כלכליים ולכן ענישה שתכלול קנס כספי בלבד תחמיץ את המטרה ותפגע באינטרסים הביטחוניים. ב"כ המאשימה הגיש לעיון בית המשפט את גליון ההרשעות וציין כי עברו התעבורתי של הנאשם כולל 4 הרשעות קודמות.

טיעונים לעונש מטעם ההגנה

3. ב"כ הנאשם הדגיש כי הנאשם נשוי לישראלית מזה כ- 20 שנה, שוהה בישראל כדן, אב ל- 5 ילדים אשר סמוכים לשולחנו והוא המפרנס היחיד שלהם. ב"כ הנאשם ביקש להתחשב בעובדה כי "**מדובר באדם שלפי חוק האזרחות מוקפא מלקבל תעודת זהות**". וזאת למרות שהוא שוהה בישראל כדן עפ"י היתרים זמניים שאינם מאפשרים לו להמיר את רישיון הנהיגה שלו אשר הוצא באזור לרישיון ישראלי. הסנגור מסר בטיעונו כי הנאשם קיבל בעבר רישיון נהיגה שהוצא בישראל, לפני כניסת הרשות הפלסטינית, עוד בימי המינהל האזרחי שהיה אחראי על הנפקת רישיונות לתושבי איו"ש. לטענתו, בשל המצב החקיקתי החדש, נבצר מהנאשם להמיר את רישיון הנהיגה שלו לרישיון ישראלי בשל הקפאת מעמדו בישראל. ב"כ הנאשם ציין כי הוגשה עתירה לבית המשפט העליון בשבתו כבג"צ בתיק 813/14 שם עתר להורות למדינה לשדרג את מעמדם של העותרים השוהים בישראל כדן למעמד של תושב ישראלי. בעניין זה הפנה ב"כ הנאשם להודעה שהוגשה מטעם המדינה באותו תיק, ועל פי דבריו, הסכימה המדינה לשדרג את מעמדם של אלה שהוגשה עבורם בקשה לאיחוד משפחות עד לשנת 2003 ובכללם גם הנאשם.

4. לעניין מתחם הענישה בנוגע לעבירה בה הורשע הנאשם, טענה ההגנה כי "**מדובר בעבירת קנס, שאין חובה בצידה להטיל כל מאסר או פסילה**". ההגנה ביקשה להשית על הנאשם קנס סמלי בלבד וזאת נוכח נסיבותיו המיוחדות של הנאשם, בהיותו שוהה כדן בישראל שנים רבות, ובצל המצב שהוכר ע"י המדינה בהודעה לבג"צ כאמור, ולאור הסיכוי הרב שיקבל רישיון נהיגה ישראלי באם מעמדו ישודרג.

דין והכרעה

האם מדובר בעבירה מסוג ברירת משפט ?

5. הסנגור בסיכומיו טען כאמור כי "**מדובר בעבירת קנס שאין חובה בצידה להטיל כל מאסר או פסילה**". אמנם הסנגור צודק באומרו כי אין בצד העבירה בה הנאשם הורשע חובת פסילת רשיון נהיגה או חובת מאסר, כפי שיוסבר לקמן, ואולם אם הסנגור באמרו "עבירת קנס" התכוון לטעון כי מדובר בעבירה מסוג ברירת משפט (בה הברירה בידי הנאשם האם לשלם את הקנס אשר המחוקק קבע בצד העבירה או לבקש להישפט) טעות בידו. עמדתי על כך בהכרעת הדין (עמ' 7 פסקה 18) ואחזור בקצרה: המחוקק לא הגדיר את העבירה שבפנינו כעבירה מסוג ברירת משפט אלא כעבירה מסוג הזמנה לדין, וצרוף סעיפים 68 ו- 62 (1) לפקודת התעבורה מוליך למסקנה כי בצד העבירה שבפנינו המחוקק קבע מאסר לתקופה של שנתיים. בעניין זה הושוותה עקרונית עבירה זו לעבירה על סעיף 10(א) לפקודה- נהיגה ללא רשיון נהיגה תקף, עבירה ממנה הנאשם זוכה. אמנם אין חובה להטיל מאסר אולם בית המשפט רשאי להטיל מאסר אם הוא סבור כי זהו העונש ההולם והראוי. ובאשר לרכיב ענישה שהינו פסילה מלקבל או מלהחזיק ברשיון נהיגה. בית המשפט רשאי כמובן להטיל פסילה, בין אם בפועל בין אם על תנאי, על כל אחת מהעבירות הנדונות (סעיף 35 לפקודת התעבורה), ואולם המחוקק ראה חומרה יתרה בעבירה על סעיף 10(א) לפקודת התעבורה בקובעו פסילת מינימום בת 3 חודשים בצד עבירה זו (סעיף 38(1) לפקודת התעבורה), ולהבדיל מהעבירה בה הנאשם הורשע בסופו של יום, עבירה על תקנה 578ב, אשר בגינה אין חובת פסילת מינימום.

שיקולי ענישה.

6. הרציונל העומד מאחורי עבירה על תקנה 578ב הוא מניעה מתושבי האזור, אף אלו השוהים בישראל בהיתר, כדין, מלנהוג ברכב, אשר רשום בישראל ואשר נושא לוחית זיהוי ישראלית, ללא היתר מאת מפקד הצבא. ניתן לומר כי בבסיס האיסור עומדים בעיקר שיקולים ביטחוניים להבדיל משיקולים התעבורתיים או בטיחותיים, שהרי לאחר קבלת היתר ממפקד האזור, הנאשם רשאי לנהוג בישראל, ברכב אשר נרשם בישראל, ברשיון נהיגה אשר הוצא באזור, ואינו מחויב להמירו לרשיון נהיגה ישראלי. בנקודה זו, ההתייחסות התעבורתית אליו מקילה מההתייחסות לנהג המחזיק ברשיון נהיגה זר כגון רשיון נהיגה מאחת ממדינות ארה"ב, ארופה וכו' אשר מחויב, לאחר זמן מה, כנקוב בתקנות התעבורה, בהמרת רשיון הנהיגה הזר לרשיון ישראלי. ובאשר לשיקולים הביטחוניים: מחד גיסא צודקת התביעה בטענתה כי בשל שיקולים אלו יש להחמיר בעונש ולהשית ענישה מרתיעה ואולם מאידך גיסא בל נשכח כי מדובר בשיקולים אשר חורגים מהרציונל התעבורתי/בטיחותי אשר מאפיין ואמור לאפיין את תחיקת התעבורה בכללותה. בנוסף לכל האמור יש לתת את הדעת לכך שהנאשם שוהה בישראל כדין, הגיש בקשה לאיחוד משפחות עוד לפני שנת 2003, וממתין להחלטת הרשויות באשר למעמדו בישראל, החלטה שיש בה כדי להשליך על יכולתו לקבל רשיון נהיגה ישראלי תקף.

7. במסגרת שיקולי הענישה יש לבחון גם את עברו התעבורתי של הנאשם אשר לחובתו 4 הרשעות תעבורתיות קודמות. אין לנאשם הרשעה דומה בעברו, וכל הרשעותיו הינן מסוג ברירת משפט, אם כי אציין כי כל הרשעותיו כרוכות בנהיגה.

רכיבי הענישה

מאסר

8. באיזון השיקולים השונים אני סבור כי יש להטיל את מרבית המשקל על ענישה מותנית הצופה פני עתיד, ומן הראוי להטיל מאסר מותנה כדי להרתיע את הנאשם מלחזור ולנהוג בישראל, וברכב הרשום בישראל, עד לקבלת רשיון נהיגה ישראלי או עד לקבלת היתר מאת מפקד האזור. צודקת התביעה באמרה כי ענישה אשר איננה כוללת מאסר יש בה כדי להעביר מסר מוטעה שתוצאתו יכולה להיות פגיעה באינטרסים הביטחוניים העומדים בבסיס תקנה 578ב. יחד עם זאת, די בשלב זה במאסר מותנה, מתחם הענישה מתחיל לטעמי במאסר מותנה ולא מצאתי כל סיבה מדוע לא למקם את הנאשם בסף התחתון של המתחם.

9. בשולי פסקה זו אחזור ואזכיר כי הסנגור בסיכומיו הפנה את בית המשפט להודעת המדינה מיום 11.4.16 בבג"ץ 813/14 באשר לסוגיות הרלוונטיות למעמדו של הנאשם. סעיף 4 להודעה האמורה מתייחס לפעילותה של "וועדה מייעצת" אשר תפקידה לבחון האם הנאשם ודומיו עומדים בתנאים שונים, ובהם העדר מניעה פלילית, וזאת לשם בחינת שדרוג מעמדו. בהקשר זה אציין כי נטען בפני, לא אחת, כי הטלת מאסר ולו מאסר מותנה, נכלל במסגרת השיקולים הפליליים אשר הוועדה המייעצת שוקלת, ואם מאסר מותנה מרחף מעל ראשו, יש בכך כדי לעכב את שדרוג מעמדו של הפונה למשך תקופת התנאי. אמנם לא הוצגו בפני בית המשפט אסמכתאות חד משמעיות לכך ואולם לא ניתן לומר כי מדובר בטענה מופרכת. בשל נתון זה נכון, אולי, לשקול קיצור משך המאסר המותנה ואולם מאידך גיסא הטלת מאסר מותנה, בנסיבות אלו, אף אם משכו קצר יחסית, יכול לשמש כגורם נוסף שיש בו כדי להרתיע אף את הרבים.

פסילת רשיון נהיגה.

10. אף באשר לרכיב ענישה זה אני סבור כי בנסיבותיו של הנאשם די בפסילה מותנית כדי להוות ענישה הולמת. כפי שצוין לעיל אין חובת פסילת רשיון נהיגה בעבירה על תקנה 578 לתקנות התעבורה, וזאת להבדיל מעבירה על סעיף 10(א) לפקודה אשר בצידה פסילת מינימום בת 3 חודשים. ומעבר לאמור, בשלב זה הנאשם הרי מנוע מלנהוג ברכב אשר נרשם בישראל, בין אם תוטל עליו פסילה שיפוטית מלקבל רשיון נהיגה בין אם לאו. אם בעתיד, מבוקשו של הנאשם ינתן לו והנאשם יקבל היתר מאת מפקד האזור, או אם בעקבות הסדרת מעמדו ינפיק לו משרד הרישוי רשיון נהיגה ישראלי תקף, אין בית המשפט רואה כל סיבה מדוע לא יוכל לממש אפשרויות אלו לאלתר. הטלת פסילה בפועל, בשלב זה, תמנע, שלא לצורך, מימוש זה בתקופת הפסילה. יחד עם זאת למותר לציין החשיבות בהטלת פסילה מותנית לשם הרתעת הנאשם לעתיד לבוא. במסגרת השיקולים האם להטיל פסילה בפועל אם לאו, בית

המשפט אף לוקח בחשבון את העדרן של הרשעות תעבורה דומות לחובת הנאשם.

לנוכח כל האמור ובאיזון השיקולים השונים אני דן את הנאשם לעונשים הבאים:

- א. מאסר לתקופה של 3 חודשים וזאת על תנאי למשך שנה אם יעבור את העבירה בה הורשע.
 - ב. פסילה מלקבל או מלהחזיק רשיון נהיגה לתקופה של 4 חודשים, וזאת על תנאי למשך 3 שנים.
 - ג. תשלום קנס בסך 1,000 ₪. הקנס ישולם עד ליום 1.1.17.
- זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים תוך 45 יום מהיום.
- ניתן היום, כ"ט תשרי תשע"ז, 31 אוקטובר 2016, במעמד התביעה הסנגור והנאשם.